

Driewegkruising met fleckvieh, Noors roodbont en holstein zorgt bij Erik en Annet Pullen voor zelfredzame koeien

Veelzijdigheid geeft charme aan het boeren

Hij is graag met zijn koeien bezig, maar het landwerk is hem even lief en als er een stal gebouwd moet worden, doet Erik Pullen dat ook graag zelf. Juist de variatie spreekt hem aan. Op zoek naar koeien die daarbij passen startte hij tien jaar geleden met inkruisen. 'Kruislingen zijn koeien waar je geen werk van hebt.'

tekst **Inge van Drie**

Tot 2005 bestond hun veestapel louter uit holsteins. Wie nu een kijkje neemt in de stal van Erik (39) en Annet (39) Pullen uit Duffelen – en dat kan tijdens de fleckviehdag op 25 juni (zie kader) – treft een bont gezelschap. Aan het voerhek staan koeien in allerlei kleuren, van lichtbruin tot donkerrood, met fleckvieh-, Noors roodbont- en holsteinbloed in hun aderen. Een logisch gevolg van het besluit dat Pullen in 2005 nam om zijn

Pullen bouwde de drie jaar oude stal voor een groot deel zelf

holsteinveestapel in te kruisen met een ander ras. 'Ik was niet tevreden over mijn holsteinkoeien. De melkproductie was goed, maar de koeien brandden te snel op. Ik vond dat ik te veel verpleger was. Dat is niet mijn manier van boeren', geeft Pullen aan.

Dat er dat jaar weinig vaarskalveren werden geboren, gaf Pullen een extra duwtje in de richting van het inkruisen. 'Ik zocht naar een ras dat melk produceerde én waarvan de stiertjes extra geld zouden opbrengen.'

Driewegkruising

De Overijsselse melkveehouder kocht in eerste instantie vijf rietjes fleckviehsperma. Dat resulteerde in de geboorte van twee stierkalveren en twee vaarskalveren. 'De oudste van die twee loopt er nog steeds. En hoewel ik de rietjes op het onderend van de veestapel had ingezet, scoorden beide koeien meteen ver boven de 100 lactatiewaarde.'

Voor Pullen reden om zijn experiment een vervolg te geven en de helft van de veestapel te insemineren met fleckvieh. 'Nadat de eerste kalveren waren geboren, ben ik helemaal omgeschakeld. Ze werden zo gemakkelijk geboren en ze groeiden enorm goed.'

Toen het tijd was om zijn fleckviehdieren te insemineren, koos Pullen ervoor ze te paren met Noors-roodbontstieren van X-sires. De Noors-roodbontkruislingen krijgen nu een holsteinstier als partner. 'Door een driewegkruising toe te passen, wil ik de sterke punten van elk ras benutten. Want elk ras heeft nadelen. Van zuivere fleckviehkoeien vind ik de melkproductie bijvoorbeeld te laag', geeft Pullen aan. Hij stipt even de link met andere diersoorten aan. 'Bij varkens en kippen is kruisen de gewoonste zaak van de wereld. Waarom bij koeien niet? En kijk ook eens naar honden. De honden die het langst blijven lopen, zijn van het asbakras.'

Saldo belangrijk

Pullen heeft wel een andere bril op moeten zetten, zo geeft hij aan. Hij heeft veel meer kleurvariatie in de stal en keuringsuiers zijn er niet meer bij. 'Maar onze koeien hebben wel werkbare uiers, met een voor de robot ideale speenplaatting. Bovendien ontwikkelen kruislingen minder zucht, waardoor de uiers bij het ouder worden nauwelijks veranderen.' Ook naar zijn jongvee kijkt hij nu anders dan voorheen. 'Jongvee dat dik en gespierd is, groeit later vaak uit tot de beste melkkoeien. Dat was bij de holsteins anders.' Al let Pullen er wel op dat zijn dieren niet te kort en te propperig worden. 'Er moet wel lengte in blijven zitten.' Gemiddeld produceren de koeien nu 8800

Erik en Annet Pullen

In 2005 startten Erik en Annet Pullen uit Diffelen met het inkruisen van hun holsteinveestapel. Inmiddels passen ze een driewegkruising toe met holstein, fleckvieh en Noors roodbont.

Aantal koeien:	83
Aantal stuks jongvee:	50
Land in gebruik:	48 ha, waarvan 7,5 ha mais
Melkproductie:	8800 4,21 3,50

kg met 4,21% vet en 3,50% eiwit. 'Met het oog op het naderende quotumeinde hebben we de productie de afgelopen maanden wat laten zakken, maar het valt nog niet mee om weer op het oude niveau te komen', geeft Pullen aan. Zijn streven is een productie van 9500 kg melk. 'Maar het saldo vind ik het belangrijkste.'

Kruislingen zijn koeien waar je geen werk van hebt, stelt Pullen. 'Daar houd ik van. Het moet vooral gemakkelijk gaan.' Daar heeft Pullen momenteel geen klagen over. 'Ik verbaas me er bijvoorbeeld elke keer nog weer over hoe gemakkelijk de koeien afkalven; de kruisen lijken wel van elastiek.' De gemiddelde dierdagdoseering ligt op 1,7, terwijl het celgetal rond de 100.000 cellen per ml uitkomt. De dierenartskosten komen uit op ongeveer 1 cent per kg melk. 'Vorig jaar hadden we één koe met mastitis. Als in de robot de geleidbaarheid omhoog gaat, ga ik meteen met homeopathische middelen aan de slag.'

Ook de klauwgezondheid is verbeterd, terwijl Pullen geen voetbaden toepast en alleen met het droogzetten de koeien bekapt.

Linksboven: Pullen gebruikt paardenmest vermengd met geperst stro als boxbedekking

Linksonder: Momenteel zet Pullen vooral holsteinvererfers in
Rechtsonder: Erik Pullen

Het gemiddeld aantal melkingen ligt op 3,1 per dag

Met een inseminatiegetal van 1,42 en een tussenkalftijd van 372 dagen scoort hij bovendien bovengemiddeld voor vruchtbaarheid. 'Dat levert me jaarlijks wel 12 tot 13 extra kalveren op ten opzichte van veehouders met een gemiddelde tussenkalftijd.' De activiteitsmeting op de robot gebruikt Pullen eigenlijk vooral voor het inseminatietijdstip. 'Achtien uur na de eerste verhoogde activiteit insemineer ik de koeien. Het gebeurt regelmatig dat ik 's avonds om elf uur bij mijn laatste ronde door de stal de koeien insemineer.'

Zelf doorzaaien

Momenteel melkt Pullen ongeveer 80 koeien. De verwachting is dat het er aan het eind van het jaar zo'n 100 zijn. Maar meer hoeven het er van hem niet te worden. 'Als ik het met 100 koeien niet kan verdienen, dan lukt het met 200 stuks ook niet.' Bovendien, de charme van het boeren is voor Pullen juist de veelzijdigheid. 'Ik houd van variatie.' Hij is graag met zijn koeien bezig, maar steekt ook met plezier zijn handen uit de mouwen voor bouwklussen. Zo bouwde hij de drie jaar oude stal voor de melkkoeien bijvoorbeeld voor een groot deel zelf. Ook al het landwerk neemt Pullen voor eigen rekening. Niet alleen kuilt hij zelf in en rijdt hij de mest uit, ook kocht hij samen met vier andere veehouders een doorzaaimachine. 'Mijn doelstelling is om elk perceel één keer in de vier à vijf jaar door te zaaien om zo de betere grassen in het grasland te houden.'

Het aantal stuks jongvee, zo'n vijftig nu, wil Pullen zeker niet uitbreiden. 'Op alle koeien met een lactatiewaarde beneden de 100 gebruik ik consequent een Belgisch-witblauwstier. De koeien waarvan ik wel een kalf wil aanhouden, probeer ik zo veel mogelijk met gekast sperma te

insemineren. Ik verkoop ook geen koeien vanwege de productie; dan verkoop ik liever een pink voor export.'

Momenteel zet Pullen vooral holsteinverers in, zoals Kodak, Franklin en Laurenzo. Pandora, Rau en Rumgo zorgen voor inbreng van fleckviehgenen en Ny-moen, Hoøen en Braut voor Noors roodbont. 'Ik zoek stieren met een plus voor eiwit en voldoende melk.' Bij fleckvieh zie ik bijvoorbeeld wel graag stieren met minstens 500 kg melk', vertelt Pullen, die zijn paringen vervolgens bepaalt aan de hand van de aAa-code.

900 bezoeken aan robot

In de stal liggen de koeien in een diepstrooiselbox gevuld met paardenmest vermengd met geperst stro. 'Paardenmest is goedkoop en de beschikbaarheid is goed. En de strobok zorgt ervoor dat de paardenmest ook in de winter mooi droog blijft.' Wat arbeid betreft zou Pullen zijn koeien het liefst het hele jaar op stal houden. 'Elke vijf weken het gras maaien en het rantsoen het hele jaar gelijk houden, dat zou qua arbeid ideaal zijn.' Toch kiest hij ervoor zijn koeien te weiden. 'Ik vind weidengang belangrijk voor het imago van de melkveehouderij.'

Sinds vorig jaar werkt Pullen wel met een selectiepoort. Om half zeven 's ochtends gaat de poort open. 'Om negen uur lopen alle koeien dan meestal wel buiten. Sommige koeien komen daarna uit zichzelf terug naar de robot. Rond twee uur halen we alle koeien weer op. In principe mogen de koeien dan nadat ze gemolken zijn weer naar buiten, maar in de praktijk blijven ze dan allemaal binnen.'

Voor het voerhek ligt een mengsel van driekwart kuil, een kwart mais en een kilo erwtenvezels. 'Ik merk dat kruislingen iets meer structuur nodig hebben in

Fleckviehdag in Diffelen

Op donderdag 25 juni organiseert het Fleckvieh Stamboek bij de familie Pullen aan de Rheezerweg 113 in Diffelen de jaarlijkse fleckviehdag. Om 13.30 uur vindt de finale van de fleckviehkoeverkiezing plaats. Van 14.00 tot 16.00 uur is het bedrijf van de familie Pullen te bezichtigen.

➔ Kijk voor meer informatie op www.fleckviehstamboek.nl

hun rantsoen. We voerden eerst meer eiwit in het basisrantsoen, maar de oudmelkte koeien kregen toen te veel eiwit en we voerden relatief duur. Nu verstrek ik in de robot twee krachtvoersoorten, een gewone brok en een eiwitbrok.' Gemiddeld krijgen de koeien 20 kg krachtvoer per 100 kg melk.

Over bezoeken aan de SAC-robot heeft Pullen niet te klagen. De laatste paar weken – nog voordat de koeien naar buiten gingen – noteerde hij dagelijks 900 bezoeken, waarvan er ongeveer 230 in een melking resulteerden. Het gemiddeld aantal melkingen lag op 3,1. 'De kruislingen zijn enorm actief; de zuivere holsteins – we hebben er nu nog tien – werden in het begin gewoon aan de kant gedrukt.'

Pullen houdt alle koeien bij elkaar in één groep. 'We hebben geen selectiemogelijkheid bij de robot. Als ik een koe wil droogzetten, krijg ik een berichtje op mijn telefoon als die koe zich in de robot meldt. Dan kan ik de koe zelf droogzetten en separeren. Want ja, het moet natuurlijk wel gemakkelijk blijven gaan.' |